

Sygn. akt I C 1583/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 marca 2024 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSO Ewa Ligoń-Krawczyk

Protokolant: sekretarz sądowy Ewa Kocielnik

po rozpoznaniu w dniu 9 lutego 2024 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy z powództwa (...) Banku (...) S.A. z siedzibą w W.

przeciwko D. S. (1)

o zapłatę ewentualnie o zapłatę ewentualnie o zapłatę

I. zasądza od D. S. (1) na rzecz (...) Banku (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 1.169.503,33 (jeden milion sto sześćdziesiąt dziewięć tysięcy pięćset trzy i 33/100) złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 24 marca 2018 roku do dnia zapłaty, z zastrzeżeniem, że zapłata jakiegokolwiek części żądanej kwoty przez (...) spółka z o.o. w W. zwalnia pozwanego z obowiązku zapłaty do wysokości zapłaty dokonanej przez (...) spółka z o.o., w związku z wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie, XX Wydział Gospodarczy z dnia 8 marca 2021 roku, sygn. akt XX GC 542/18,

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie,

III. zasądza od D. S. (1) na rzecz (...) Banku (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 69.284 (sześćdziesiąt dziewięć tysięcy dwieście osiemdziesiąt cztery) złote wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się niniejszego wyroku do dnia zapłaty, tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt **I C 1583/21**

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 22 marca 2021 r. (...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wniósł przeciwko D. S. (1) o:

- orzeczenie nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu nakazowym, by pozwany D. S. (1) zapłacił na rzecz powoda (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. łącznie kwotę 1.169.503,33 zł z weksla wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 24 marca 2018 r. do dnia zapłaty, w terminie dwóch tygodni od dnia doręczenia nakazu zapłaty;
- zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych, obejmujących również opłatę skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł;

W uzasadnieniu strona powodowa wskazała, że jako wierzyciel działający do dnia 26 listopada 2004 r. pod firmą (...) Bank(...) S.A. a do dnia 31 lipca 2008 r. pod (...) Bank (...) S.A., udzielił dłużnikowi D. S. (1) kredytu w kwocie 453.366 CHF warunkach określonych w Umowie nr (...) zawartej w dniu 22 lutego 2008 r. W dniu 23 września 2011 r. strony zawarły Aneks nr 1 do Umowy, w którym dokonały zmian zapisów dotyczących spłaty kredytu, zaś w dniu 29 września 2014 r. do długu przystąpiła (...) Sp. z o.o. Kredyt wynikający z Umowy, stosownie do dyspozycji kredytobiorcy, został wypłacony jednorazowo z przeznaczeniem na refinansowanie kapitału zainwestowanego w nieruchomości z przeznaczeniem na inwestycje w inne nieruchomości. Zabezpieczeniem spłaty kredytu udzielonego przez powoda mocą Umowy ustanowiono m. in. wystawiony przez kredytobiorcę i wydany powodowi weksel własny in blanco wraz

z podpisaną stosownie deklaracją wekslową z dnia 22 lutego 2008 r. W związku z zaprzestaniem spłat kredytu przez kredytobiorcę, powód wezwał go do spłaty wymagalnych wierzytelności pismem z dnia 20 marca 2017 r., a pismem z dnia 28 września 2017 r. wypowiedział dłużnikowi umowę z zachowaniem 30-dniowego okresu wypowiedzenia. W związku z upływem okresu wypowiedzenia i wobec braku uregulowania całości zaległości we wskazanym terminie powód pismem z dnia 17 listopada 2017 r. zawiadomił kredytobiorcę o postawieniu kredytu w stan wymagalności. Wobec braku spłaty wymagalnego zadłużenia, powód wypełnił weksel własny in blanco wystawiony i wydany przez pozwanego, stanowiący zabezpieczenie spłaty zobowiązań pieniężnych wynikających z Umowy. Powód, zgodnie z deklaracją wekslową, doręczył pozwanemu zawiadomienie o wypełnieniu weksla oraz wezwanie do zapłaty sumy wekslowej pismem z dnia 23 lutego 2018 r. Oznaczona w wekslu suma pieniężna nie została zapłacona w terminie płatności, tj. do dnia 23 marca 2018 r. (pozew wraz z uzasadnieniem, k. 3-5).

Zarządzeniem z dnia 31 marca 2021 r. tut. Sąd stwierdził brak podstaw do wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym (zarządzenie z 31 marca 2021 r., k. 85).

W odpowiedzi na pozew z dnia 31 stycznia 2022 r. D. S. (1), zastępowany przez profesjonalnego pełnomocnika, wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty. W uzasadnieniu pozwany potwierdził, że w dniu 19 lutego 2008 r. zawarł umowę kredytu nr (...), na zabezpieczenie której wręczył bankowi weksel własny in blanco. Pozwany wskazał, że w treści zawartej Umowy kredytowej nie podano wysokości kwoty kredytu w walucie polskiej. Nie doszło więc do ustalenia wysokości kursu dla pary walut CHF/PLN w Umowie, a jedynie zostało wpisane odwołanie do tabeli kursów walut kredytodawcy. Umowa została zawarta przez strony według standardowego wzorca umowy stosowanego przez bank. Postanowienia Umowy dotyczące mechanizmu denominacji nie były indywidualnie uzgadniane między stronami. Pozwany nie był informowany przez przedstawiciela banku, w jaki sposób ustalany jest przez Bank kurs waluty oraz jaki będzie to miało wpływ na przyszłe saldo zadłużenia. Pozwany nie był należycie poinformowany o ryzyku walutowym. Nie przedstawiono mu też jakikolwiek symulacji wahań wysokości jego zobowiązań oraz poszczególnych rat, związanych ze zmianami kursowymi i zmiennym oprocentowaniem, podczas gdy przedstawienie rzetelnej symulacji zobrazowałoby skalę w postaci nieograniczonego wzrostu wysokości zobowiązania D. S. (1) w perspektywie całego okresu kredytowania. Pozwany w istocie nie miał świadomości, że kwota długu może wzrosnąć w sposób nieograniczony. W ocenie pozwanego stosunek podstawowy zobowiązania wekslowego w niniejszej sprawie, tj. umowa kredytu nr (...) jest nieważny, gdyż umowa nie zawiera wszystkich określonych przepisami elementów, kwalifikowanych jako konstrukcyjne (przedmiotowo istotne) elementy umowy kredytu. Pozwany wskazał, że przedmiotowa Umowa jest niezgodna z art. 69 Prawa bankowego, art. 353⁽¹⁾k.c. oraz art. 385⁽¹⁾ § 1 k.c. Jako niedozwolone pozwany wskazał postanowienia § 1 i 12 Umowy oraz § 2 ust. 4 i § 5 ust. 5, § 5a (w brzmieniu nadanym Anekssem) Postanowień Ogólnych. Tym samym postanowienia te, w rozumieniu art. 385⁽¹⁾ k.c. powinny zostać uznane za bezskuteczne względem pozwanego. Zdaniem pozwanego, nie ulega wątpliwości, że postanowienie umowne nr (...) wpisane do rejestru klauzul niedozwolonych UOKiK jest tożsame z postanowieniem stosowanym przez pozwanego we wzorcu umownym stanowiącym podstawę zawarcia umowy w niniejszej sprawie. Pozwany wskazywał również, że zawarta Umowa kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. Pozwany wskazał, że tytułem spłaty kredytu zapłacił na rzecz banku kwotę co najmniej 1.200.000 zł, zatem w przypadku rozliczenia Umowy kredytu z pominięciem denominacji i tzw. spreadu walutowego nie istnieje jakiegokolwiek zadłużenie pozwanego, które umożliwiłoby wypełnienie przez powoda weksla własnego in blanco. W ocenie pozwanego nie zaistniały okoliczności zezwalające bankowi wypowiedzieć umowę kredytu, gdyż przede wszystkim nie doszło ze strony pozwanego do żadnego opóźnienia w zapłacie rat. Tym samym niezasadnie dokonano wypełnienia weksla in blanco na kwotę 1.169.503,33 zł, gdyż nie zaistniała żadna okoliczność wskazana w deklaracji wekslowej. Na marginesie pozwany wskazał, że pozwany wielokrotnie wzywał bank do prawidłowego rozliczenia Umowy, tj. z pominięciem klauzuli denominacyjnej i spreadów walutowych. W dniu 25 sierpnia 2017 r. złożył reklamacje dot. Umowy kredytu, w których podniósł powyższe zarzuty. Pozwany złożył także odpowiedź na wypowiedzenie Umowy kredytu – pismo z dnia 19 października 2017 r. oraz wystąpił z wnioskiem o przeprowadzenie pozasądowego postępowania przed Rzecznikiem Finansowym (które to postępowanie przerywa bieg

przedawnienia jego roszczeń wobec Banku) oraz przygotowanie dokumentów wskazanych w piśmie, jednak bank nie udzielił odpowiedzi na reklamację. W ocenie pozwanego powództwo nie zasługuje na uwzględnienie. Umowa zawarta przez strony jest nieważna ze względu na niedozwolone postanowienia w zakresie denominacji i spreadu walutowego, a pozwany do czasu wytoczenia powództwa spłacił na rzecz banku kwotę przewyższającą nominalną kwotę kredytu wyrażoną w PLN (odpowiedź na pozew, k. 114-132).

Pismem procesowym z dnia 8 sierpnia 2022 r. strona powodowa dokonała modyfikacji powództwa wnosząc o:

1) zasądzenie od pozwanego D. S. (1) na rzecz powoda (...) Banku (...) S.A. w W. kwoty 1.169.503,33 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 24 marca 2018 r. do dnia zapłaty (na podstawie weksła wystawionego przez pozwanego i z konsekwencjami płynącymi z art. 9 i nast. Prawa wekslowego w zw. z art. 103 prawa wekslowego opartego na stosunku podstawowym – umowie kredytu nr (...) z dnia 22 lutego 2008 r. wraz z Aneksami,

ewentualnie (w przypadku uznania, że Umowa kredytu jest ważna, ale zawiera klauzule niedozwolone):

2) zasądzenie od pozwanego D. S. (1) na rzecz powoda (...) Banku (...) S.A. w W. kwoty 1.169.503,33 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 24 marca 2018 r. do dnia zapłaty (na podstawie zadłużenia pozwanego w spłacie Umowy kredytu nr (...) z dnia 22 lutego 2008 r. na dzień 23 lutego 2018 r. wyliczonego przez biegłego zgodnie z pkt 9 niniejszego pisma tj. przy zastosowaniu średniego kursu NBP franka szwajcarskiego,

Ewentualnie (w przypadku uznania, że umowa kredytu jest nieważna):

3) zasądzenie od pozwanego D. S. (1) na rzecz powoda (...) Banku (...) S.A. w W. kwoty 971.155,30 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 24 marca 2018 r. do dnia zapłaty (na podstawie przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu, tj. art. 405 k.c. w zw. z art. 410 § 1 i 2 k.c. z tytułu wypłaconego kapitału kredytu),

4) zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz opłat skarbowych od pełnomocnictw wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w spełnieniu świadczenia, za czas od uprawomocnienia się orzeczenia, którym je zasądzono do dnia zapłaty (pismo procesowe strony powodowej z 8 sierpnia 2022 r., k. 217-221).

W odpowiedzi na modyfikację pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty (pismo procesowe pozwanego zawierające odpowiedź na modyfikację powództwa, k. 224-231).

W piśmie procesowym z 11 października 2022 r. strona powodowa podtrzymała stanowisko w sprawie. Powód wskazał, że w reklamacji z dnia 25 sierpnia 2017 r. pozwany nie powoływał się na nieważność całej Umowy, a wskazywał wyłącznie na niedozwolone postanowienia umowne i żądał przedstawienia przez Bank harmonogramu spłaty kredytu z uwzględnieniem nieważności tej części Umowy, która rzekomo uprawnia Bank do wyrażenia długu wobec Banku w walucie CHF oraz do wyrażenia rat kredytu w CHF. Pozwany co prawda wskazywał, że reklamacja nie wyklucza wystąpienia przez niego w przyszłości z roszczeniem o uznanie całej Umowy za bezwzględnie nieważną na mocy art. 58 k.c., ale z całą pewnością w przedmiotowym piśmie takiego żądania i zarzutu nie formułował. W drugiej reklamacji z dnia 25 sierpnia 2017 r. pozwany żądał z kolei wprost wyliczenia nadpłaty, którą miała stanowić różnica między ratami w CHF przez niego dotychczas spłaconymi, a ratami w CHF wyliczonymi wg kursu walut NB na dzień dokonanych przez pozwanego wpłat, co niewątpliwie świadczyło o woli kredytobiorcy, co do utrzymania Umowy kredytu w mocy. Nadto strona powodowa zakwestionowała status konsumenta pozwanego wskazując, że w dokumentach kredytowych pozwany występuje w charakterze przedsiębiorcy prowadzącego od 2005 r. spółkę (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (KRS (...)), której działalność polega m. in. na prowadzeniu hoteli i moteli z restauracjami, zagospodarowaniu i sprzedaży nieruchomości na własny rachunek, kupnie i sprzedaży nieruchomości na własny rachunek, zarządzaniu nieruchomościami niemieszkalnymi. Pozwany prowadził także spółkę (...) sp. z o.o.

(KRS (...)), która przystąpiła do długu z tytułu Umowy kredytu nr (...) w dniu 24 września 2014 r. (pismo procesowe powoda, k. 233-234).

Pismem procesowym z dnia 20 października 2023 r. powodowy Bank dokonał dalszej modyfikacji powództwa wskazując, że:

1) w każdym przypadku opisanym w piśmie z dnia 8 sierpnia 2022 r. wniósł o zasądzenie od pozwanego D. S. (1) na rzecz powoda (...) Banku (...) S.A., wskazanych kwot wraz z ustawowymi odsetkami z zastrzeżeniem, że zapłata jakiegokolwiek części żądanej kwoty przez (...) sp. z o.o. w W. zwalnia pozwanego z obowiązku zapłaty do wysokości zapłaty dokonanej przez (...) sp. z o.o.,

2) do roszczenia głównego opisanego w pkt 1) i roszczeń ewentualnych opisanych w pkt 2) i 3) pisma z dnia 8 sierpnia 2022 r. powód dodał zastrzeżenie, że zapłata jakiegokolwiek części żądanej kwoty przez (...) sp. z o.o. w W. zwalnia pozwanego z obowiązku zapłaty w tym zakresie (pismo strony powodowej z 20 października 2023 r. zawierające modyfikację powództwa, k. 270-272).

W odpowiedzi na kolejną modyfikację powództwa pozwany podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie (odpowiedź na modyfikację powództwa, k. 289).

Pismem procesowym z dnia 27 grudnia 2023 r. powód złożył dalszą modyfikację powództwa w ten sposób, że:

1. w każdym przypadku opisanym w pismach modyfikujących powództwo dnia 8 sierpnia 2022 r. i 20 października 2023 r. wnosi o zasądzenie od pozwanego D. S. (1) na rzecz powoda (...) Banku (...) S.A. wskazanych kwot wraz z ustawowymi odsetkami z zastrzeżeniem, że zapłata jakiegokolwiek części żądanej kwoty przez (...) Sp. z o.o. w W. zwalnia pozwanego z obowiązku zapłaty do wysokości zapłaty dokonanej przez (...) Sp. z o.o., w związku z wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie, XX Wydział Gospodarczy z dnia 8 marca 2021 r., sygn. akt XX GC 542/18, stwierdzającym ważność umowy kredytu nr (...) oraz przesądzającym o braku statusu konsumenta po stronie pozwanego,

2. do roszczenia głównego opisanego w pkt 1) i roszczeń ewentualnych opisanych w pkt 2) i 3) pisma z dnia 8 sierpnia 2022 r. powód dodał zastrzeżenie, że zapłata jakiegokolwiek części żądanej kwoty przez (...) Sp. z o.o. w W. zwalnia pozwanego z obowiązku zapłaty w tym zakresie, w związku z treścią prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie, XX Wydział Gospodarczy z dnia 8 marca 2021 r., sygn. akt XX GC 542/18 (pismo strony powodowej zawierające modyfikację powództwa, k. 294).

W odpowiedzi na kolejną modyfikację powództwa pozwany podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie. Pozwany zakwestionował twierdzenia strony powodowej, iż w złożonych w dniu 25 sierpnia 2017 r. reklamacjach nie wnosił o stwierdzenie nieważności, gdyż w reklamacji skierowanej do banku wniósł o wskazanie konkretnych przepisów funkcjonujących w obrocie prawnym pod rygorem uznania przez bank, że przedmiotowa umowa kredytu hipotecznego indeksowanego do CHF jest w całości nieważna z racji braku podstaw prawnych do jej zawarcia. Pozwany wskazał również, iż wszelkie roszczenia banku jako przedsiębiorcy związane z nieważną umową kredytu przedawniają się względem kredytobiorcy z upływem lat 3 (art. 118 k.c.) od dnia w którym bank dowiedział się o tym, że kredytobiorca podniósł zarzut nieważności takiej umowy. Oznacza to, że termin przedawnienia roszczenia powoda zgłoszonego w niniejszym pozwie rozpoczął się w 2017 r. wraz ze złożeniem przez pozwanego reklamacji z dnia 25 sierpnia 2017 r., a upłynął wraz z końcem roku 2020 r. Niniejsze powództwo zostało wniesione w roku 2021 r., zatem już po upływie terminu przedawnienia roszczenia (odpowiedź na modyfikację powództwa, k. 306-307).

Do czasu zamknięcia rozprawy stanowiska stron nie uległy zmianie (protokół rozprawy z 9 lutego 2024 r., k. 315).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

D. S. (1) prowadził działalność gospodarczą, zajmował się inwestycjami w nieruchomości. Chciał kupić lokal mieszkalny, gdyż była możliwość skorzystania z kredytu waloryzowanego CHF. Koszty związane z kredytem były

bardzo niskie. W przeszłości na zakup innych nieruchomości zaciągał zobowiązania kredytowe w CHF w innych bankach – łącznie zawarł 6-7 umów kredytu w walucie CHF (zeznania powoda D. S. (1), protokół k. 313-314, nagranie 00:19:37-00:37:17). Od 2005 r. prowadził spółkę (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (KRS (...)), której działalność polegała m. in. na prowadzeniu hoteli i moteli z restauracjami, zagospodarowaniu i sprzedaży nieruchomości na własny rachunek, kupnie i sprzedaży nieruchomości na własny rachunek, zarządzaniu nieruchomościami niemieszkalnymi (Internetowy Monitor Sądowy i Gospodarczy:(...)).

W dniu **22 lutego 2008 r.** D. S. (1) zawarł z (...) Bank (...) w W. umowę kredytu nr (...) (dalej: Umowa) na kwotę 453.366 CHF, jednak nie więcej niż 996.000 zł na refinansowanie kapitału zainwestowanego w nieruchomość z przeznaczeniem na inwestycje w inne nieruchomości (**§ 1 i 2 Umowy**). Nieruchomość stanowiła lokal mieszkalny nr (...), położony w W. przy ul. (...), o powierzchni użytkowej 139,7 m⁽²⁾, wraz z udziałem w wysokości (...) w prawie użytkowania wieczystego działki gruntu na posadowiony jest budynek oraz w prawie własności części wspólnych budynku nie służących do wyłącznego użytku właścicieli poszczególnych lokali, objętych księgą wieczystą nr (...) dla której Sąd Rejonowy dla Warszawy Mokotowa w Warszawie, X Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...) stanowiącą własność kredytobiorcy (§ 3 Umowy). Ustalono, iż kredyt wraz z odsetkami spłacany będzie w 240 równych ratach miesięcznych w wysokości określonej w harmonogramie spłat, stanowiącym załącznik do Umowy (**§ 12 Umowy**). Zabezpieczenie spłaty kredytu stanowiły:

1) obciążające prawo do nieruchomości, posiadające najwyższe pierwszeństwo, zaś wobec siebie posiadające równe pierwszeństwo hipoteki:

a) hipoteka zwykła w kwocie 453.366 CHF zabezpieczająca spłatę kapitału kredytu,

b) hipoteka kaucyjna do kwoty 226.683 CHF zabezpieczająca spłatę odsetek i innych należności Banku wynikających z Umowy,

2) cesja wierzytelności z polis ubezpieczenia nieruchomości od ognia i zdarzeń losowych na zabezpieczenie wykonania zobowiązań wynikających z Umowy – suma ubezpieczenia w pierwszym okresie ubezpieczenia nie może być niższa niż 1.195.200 zł;

3) weksel własny in blanco wystawiony przez kredytobiorcę wraz z deklaracją wekslową (§ 14 Umowy).

Stosownie do § 15 Umowy, zabezpieczenie spłaty kredytu w okresie przejściowym, tj. do czasu przedstawienia w banku oryginału odpisu z KW Nieruchomości z prawomocnym wpisem hipotek na rzecz banku mających najwyższe pierwszeństwo, oraz brak niezaakceptowanych przez bank obciążeń stanowi: weksel in blanco wystawiony przez kredytobiorcę wraz z deklaracją wekslową (pełni jednocześnie funkcję zabezpieczenia docelowego zgodnie z „Postanowieniami Ogólnymi” Umowy).

Integralną część umowy stanowiły „Postanowienia Ogólne” Umowy wraz ze wszystkimi załącznikami do nich, które kredytobiorcy zostały doręczone w dniu zawarcia Umowy i z którymi kredytobiorca się zapoznał, co niniejszym potwierdza (umowa kredytu nr (...) z 22 lutego 2008 r., k. 17-18; Postanowienia Ogólne, k. 19-22).

Zgodnie z § 2 ust. 4 Postanowień Ogólnych, kredyt zostanie wypłacony w złotych po przeliczeniu wypłaconej kwoty według kursu kupna waluty kredytu obowiązującego w Banku na dwa dni robocze przed dniem wypłaty (zgodnie z Tabelą Kursów Banku z godz. 9:00), na podstawie złożonego przez Kredytobiorcę w Banku wniosku o wypłatę na formularzu, którego wzór stanowi załącznik do Umowy (zwanego dalej: „Wnioskiem o Wypłatę”).

Stosownie do § 5 ust. 5 Postanowień Ogólnych, kredytobiorca dokonuje spłaty kredytu w złotych, w wysokości stanowiącej równowartość należnej i wynikającej z harmonogramu spłat kwoty waluty z zastosowaniem kursu sprzedaży walut Banku według tabeli z godz. 9:00, obowiązującej na dwa dni robocze przed terminem wymagalności spłaty, określonym w Umowie (Postanowienia Ogólne, k. 19-22).

D. S. (1) przeczytał umowę przed jej podpisaniem (zeznania powoda D. S. (1), protokół k. 314, nagranie 00:37:32).

W dniu 22 lutego 2008 r. kredytobiorca złożył wniosek o wypłatę kredytu w wysokości 996.000 zł na jego rachunek (wniosek o wypłatę kredytu z 22 lutego 2008 r., k. 27).

Aneks nr 1 do ww. Umowy strony zmieniły treść Umowy w ten sposób, że po § 5 „Postanowień Ogólnych” Umowy dodano § 5a w którym zawarto postanowienia dotyczące ustalania kursu kupna i sprzedaży walut w Banku (§ 5a ust. 1) oraz uprawnienie kredytobiorcy do spłaty kredytu w walucie kredytu oraz w złotych polskich i warunki dot. spłat kredytu (§ 5a ust. 2) (Aneks nr 1 do umowy kredytu nr (...) z 23 września 2011 r., k. 23-25).

Od 2013 r. D. S. (1) prowadzi spółkę (...) sp. z o.o. (KRS (...)) o profilu działalności – Hotele i podobne obiekty zakwaterowania (...), której był jedynym współnikiem (umowa przystąpienia do długu z tytułu Umowy kredytu nr (...) zawarta 24 września 2014 r., k. 28-29; internetowy Monitor Sądowy i Gospodarczy: (...)).

W dniu **24 września 2014 r.** (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. (działający do dnia 30 lipca 2008 r. pod (...) Bank (...) S.A.), D. S. (1) oraz (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. zawarli umowę przystąpienia do długu z tytułu Umowy kredytu nr (...). W § 1 ust. 2 ww. umowy wskazano, że wysokość wierzytelności z tytułu Umowy Kredytu nr(...)zawartej w dniu 22 lutego 2008 r. pomiędzy bankiem a kredytobiorcą na dzień 24 września 2014 r. wynosi łącznie 344.965,43 CHF, w tym kapitał niewymagalny w wysokości 332.222,95 CHF, kapitał zaległy w wysokości 11.613,43 CHF, odsetki zapadłe w wysokości 1.095,17 CHF oraz odsetki karne w wysokości 33,88 CHF. W § 1 ust. 4 ww. umowy wskazano, że przystępujący do długu przystępuje do długu z tytułu Umowy Kredytu jako dłużnik solidarny, na co Bank wyraził zgodę (umowa z 24 września 2014 r. przystąpienia do długu z tytułu Umowy Kredytu nr (...), k. 28-29).

Wezwaniem do zapłaty z 20 marca 2017 r. (...) Bank (...) S.A., w związku z powstałą zaległością w spłacie kredytu nr (...), wezwał do zapłaty zaległości, która na dzień 20 marca 2017 r. wynosiła 4.416,30 CHF (wezwanie do zapłaty z 20 marca 2017 r., k. 30). Wezwanie zostało skierowane na adres Al.(...) w W., było awizowane i zostało zwrócone do nadawcy w dniu 10 kwietnia 2017 r. (koperta, k. 31).

Pismem z dnia 25 sierpnia 2017 r. D. S. (2) skierował do (...) Bank (...) S.A. trzy reklamacje dotyczące umowy kredytowej nr (...). Pierwsza reklamacja dotyczyła braku podstawy prawnej zawarcia umowy kredytu indeksowanego do CHF (reklamacja, k. 135-136), druga dotyczyła indeksacji do CHF wraz z wezwaniem do prawidłowego rozliczenia udzielonego kredytu i dokonanych wpłat (reklamacja k. 137-141), oraz trzecia – dotycząca tzw. spreadu walutowego i zawierająca wezwanie do prawidłowego rozliczenia dokonanych spłat (reklamacja, k. 142-147). Wszystkie reklamacje zostały przesłane do Banku w dniu 28 sierpnia 2017 r. (potwierdzenie nadania, k. 148).

W dniu 28 września 2017 r. (...) Bank (...) wystosował do D. S. (1) oraz (...) Sp. z o.o. wypowiedzenie umowy kredytu nr (...) z 30-dniowym okresem wypowiedzenia wskazując, że na dzień sporządzenia wypowiedzenia wymagalna wierzytelność banku wynikająca z umowy wynosi 12.280,92 CHF, w tym kapitał wymagalny 11.995,30 CHF, odsetki zaległe 272,12 CHF oraz odsetki karne 13,50 CHF (wypowiedzenie Umowy kredytu nr (...) z 28 września 2017 r., k. 32-33). Wezwanie zostało skierowane na adres Al. (...) w W. i zostało osobiście odebrane przez D. S. (1) w dniu 16 października 2017 r. (potwierdzenie odbioru, k. 34).

W odpowiedzi na wypowiedzenie umowy kredytu nr (...) D. S. (1) wskazał, że oświadczenie złożone przez bank jest bezskuteczne, gdyż nie zaistniały podstawy do wypowiedzenia Umowy kredytu. W piśmie wskazał, że w dniu 25 sierpnia 2017 r. złożył trzy reklamacje, jednak nie otrzymał w terminie 30 dni ani później żadnej odpowiedzi na złożone reklamacje, co należy traktować za rozpatrzenie reklamacji zgodnie z wolą klienta, stosownie do art. 5-8 ustawy o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym z dnia 5 sierpnia 2015 r. (t.j. z 8 czerwca 2016 r., Dz. U. z 2016 r. poz. 892). W związku z powyższym D. S. (1) wskazał, że Bank nie miał podstaw wypowiedzieć umowy kredytu, gdyż przede wszystkim z jego strony nie doszło do żadnego opóźnienia w zapłacie jakiegokolwiek z rat, przeciwnie wręcz dokonał na rzecz Banku znacznej nadpłaty z tytułu spłaty kredytu (odpowiedź z 19 października 2017 r. na wypowiedzenie umowy, k. 149-151).

W związku z upływem okresu wypowiedzenia Umowy kredytu nr (...), wskazanym w oświadczeniu o wypowiedzeniu ww. Umowy, (...) Bank (...) S.A. w W. poinformował, że wobec braku uregulowania zaległości we wskazanym piśmie terminie, wierzytelności z tytułu ww. Umowy kredytu stała się w całości wymagalna w dniu 16 listopada 2017 r. Ponadto poinformowano, że z dniem postawienia kredytu w stan wymagalności, zgodnie z zapisami ww. Umowy kredytu, cała wierzytelność z tego tytułu została przewalutowana na złote po kursie 3,7590. W związku z powyższy, wymagalna z dniem 16 listopada 2017 r. kwota kredytu wynosiła łącznie 1.147.144,63 zł, w tym kapitał zapadły w wysokości 1.141.915,18 zł, odsetki zapadłe w wysokości 2.265,29 zł oraz odsetki karne w wysokości 2.964,16 zł (zawiadomieniem z 17 listopada 2017 r. o postawieniu kredytu w stan wymagalności, k. 35). Pismo zostało wysłane na adres Al. (...) w W., było awizowane, nie zostało podjęte i zostało zwrócone do nadawcy (koperta, k. 37).

W dniu 16 lutego 2018 r. D. S. (1) złożył do Rzecznika Finansowego wniosek o przeprowadzenie pozasądowego postępowania w sprawie rozwiązania sporu z podmiotem rynku finansowego (k. 152-168). W związku ze złożonym piśmie Rzecznik Finansowy wszczął postępowanie w sprawie pozasądowego rozwiązania sporu z (...) Bank (...) dotyczący umowy kredytu nr (...) (k. 169).

W dniu 23 lutego 2018 r. (...) Bank (...) S.A. zawiadomił D. S. (1) o wypełnieniu weksla zgodnie z deklaracją do weksla własnego in blanco z dnia 22 lutego 2008 r. dotyczącego weksla in blanco wystawionego tytułem zabezpieczenia spłaty zobowiązań wynikających z Umowy kredytu nr (...) zawartej 22 lutego 2008 r. na kwotę 1.169,503,33 zł odpowiadającą zadłużeniu z tytułu Umowy i opatrzył ten weksel datą płatności 23 marca 2018 r. W związku z powyższym bank wezwał do zapłaty (wykupu) ww. weksla w terminie płatności ww. weksla, tj. w dniu 23 marca 2018 r. Poinformowano jednocześnie, że w przypadku braku zapłaty ww. weksla w terminie płatności, bank wystąpi do właściwego sądu o zasądzenie ww. weksla, a następnie po zasądzeniu zapłaty roszczenia wynikającego z ww. weksla, podejmie egzekucję z całego majątku, co spowoduje dodatkowe koszty (zawiadomienie o wypełnieniu weksla i wezwaniu do zapłaty weksla z 23 lutego 2018 r., k. 53). Pismo zostało wysłane na adres Al. (...) w W., było awizowane, nie zostało podjęte i zostało zwrócone do nadawcy (koperta, k. 54).

Wyrokiem z dnia 8 marca 2021 r. Sąd Okręgowy w Warszawie, w sprawie z powództwa (...) Bank (...) S.A. w W. przeciwko (...) Sp. z o.o. w W. o zapłatę, o sygn. XX GC 542/18:

I. zasądził od (...) Sp. z o.o. w W. na rzecz (...) Bank (...) S.A. w W. kwotę 1.180.343,91 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 25 kwietnia 2018 r. do dnia zapłaty z tytułu hipoteki umownej zwykłej w kwocie 453.366 CHF oraz hipoteki umownej kaucyjnej do kwoty 266.683 CHF, ustanowionych na nieruchomości stanowiącej lokal mieszkalny o powierzchni użytkowej 139,70 m⁽²⁾, położony w W. przy Alei (...), dla której Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy – Mokotowa w Warszawie, X Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą KW nr (...), z zastrzeżeniem pozwanemu prawa do powoływania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie odpowiedzialności pozwanego do opisanej powyżej nieruchomości i wysokości hipotek ustanowionych na rzecz powoda,

II. zasądził od (...) Sp. z o.o. w W. na rzecz (...) Bank (...) S.A. w W. kwotę 69.820 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 10.800 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego (kopia wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z 8 marca 2021 r., sygn. akt XX GC 542/18, k. 274).

W dniu 19 marca 2021 r. (...) Bank (...) S.A. wystawił wyciąg z ksiąg bankowych, w którym wskazano, że na dzień 7 marca 2021 r. widnieje wymagalna wierzytelność banku w łącznej wysokości 1.400.270,50 zł, na którą składają się kwoty 1.141.915,18 zł z tytułu wymagalnego kapitału zgodnie z Tabelą nr 3, 2.265,29 zł z tytułu odsetek umownych zapadłych naliczonych w skali roku od kapitału niewymagalnego, wyliczonych w Tabeli nr 1, 2 oraz 256.090,03 zł z tytułu odsetek umownych karnych naliczonych w skali roku od kapitału wymagalnego, wyliczonych w Tabeli nr 3, 4, 5 i 6 (wyciąg z ksiąg (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. z 19 marca 2021 r. i rozliczenie, k. 38-41 oraz k. 42-52).

D. S. (1) zeznał, iż nie wie dlaczego przestał spłacać raty kredytu (zeznania powoda D. S. (1), protokół k. 314, nagranie 00:38:53).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie złożonych do akt sprawy dokumentów. Sąd w całości dał wiarę dokumentom stanowiącym podstawę ustaleń stanu faktycznego, bowiem żadna ze stron nie kwestionowała ich autentyczności, a Sąd nie miał podstaw do podważenia ich wiarygodności bądź zawartej w nich treści z urzędu.

Dokonując ustaleń faktycznych Sąd oparł się również częściowo na dowodzie z przesłuchania powoda **D. S. (2)** (protokół rozprawy, k. 313-314) w zakresie wskazanym w ustalonym stanie faktycznym. Jakkolwiek w ocenie Sądu powód rzetelnie przedstawił informacje na temat przyczyn i samego zawarcia umowy kredytowej to w przypadku pozostałych okoliczności (niespełnienie w sposób należyty obowiązków informacyjnych przez bank itd.) jego relacje nie znajdują potwierdzenia w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym. Powód w oparciu o otrzymane dane dokonał własnej analizy opłacalności produktów bankowych i zdecydował się – po raz kolejny – na skorzystanie z kredytu waloryzowanego do waluty obcej. D. S. (1) potwierdził, że w dacie zawarcia spornej Umowy prowadził działalność gospodarczą w zakresie wynajmu lokali, czasami miał do dyspozycji nawet (...) mieszkań. Kupił kolejną nieruchomość, bo miał taką możliwość w związku z ofertami kredytów w CHF, była to według niego „intratna możliwość”, okazja. Mieszkania wystawiał do wynajmu na portalu (...). Obecnie wystawionych na ww. portalu jest (...) mieszkań. D. S. (1) ma łącznie 6-7 kredytów w walucie CHF. Posiada też inne kredyty. W ogóle nie spłaca 6-9 kredytów (zeznania powoda D. S. (1), protokół k. 313, nagranie 00:19:37-00:26:34).

Na rozprawie w dniu 9 lutego 2024 r. Sąd oddalił wnioski dowodowe stron o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu bankowości, finansów i rachunkowości (pismo procesowe strony powodowej, k. 217v) oraz biegłego z zakresu rachunkowości (odpowiedź na pozew, k. 115), na podstawie art. 235² § 1 pkt 2 k.p.c., jako nieistotne dla rozstrzygnięcia sprawy (protokół rozprawy z 9 lutego 2024 r., k. 314-315).

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Powództwo co do zasady zasługiwało na uwzględnienie..

Strona powodowa w niniejszym postępowaniu dochodziła od pozwanego D. S. (1) kwoty 1.169.503,33 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 24 marca 2018 r. do dnia zapłaty wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 24 marca 2018 r. do dnia zapłaty z zastrzeżeniem, że zapłata jakiegokolwiek części żądanej kwoty przez (...) Sp. z o.o. w W. zwalnia pozwanego z obowiązku zapłaty do wysokości zapłaty dokonanej przez (...) Sp. z o.o., w związku z wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 8 marca 2021 r., sygn. akt XX GC 542/18, stwierdzającym ważność umowy kredytu nr (...) oraz przesądzającym o braku statusu konsumenta po stronie pozwanego, na podstawie weksła wystawionego przez pozwanego i z konsekwencjami płynącymi z art. 9 i nast. Prawa wekslowego w zw. z art. 103 prawa wekslowego opartego na stosunku podstawowym – umowie kredytu nr (...) z dnia 22 lutego 2008 r. wraz z Aneksami.

Ewentualnie (w przypadku uznania, że Umowa kredytu jest ważna, ale zawiera klauzule niedozwolone) wniósł o zasądzenie od pozwanego D. S. (1) na rzecz powoda (...) Banku (...) S.A. w W. kwoty 1.169.503,33 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 24 marca 2018 r. do dnia zapłaty z zastrzeżeniem, że zapłata jakiegokolwiek części żądanej kwoty przez (...) Sp. z o.o. w W. zwalnia pozwanego z obowiązku zapłaty do wysokości zapłaty dokonanej przez (...) Sp. z o.o., w związku z wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 8 marca 2021 r., sygn. akt XX GC 542/18, stwierdzającym ważność umowy kredytu nr (...) oraz przesądzającym o braku statusu konsumenta po stronie pozwanego, na podstawie zadłużenia pozwanego w spłacie Umowy kredytu nr (...) z dnia 22 lutego 2008 r. na dzień 23 lutego 2018 r. wyliczonego przez biegłego zgodnie z pkt 9 niniejszego pisma tj. przy zastosowaniu średniego kursu NBP franka szwajcarskiego. Ewentualnie (w przypadku uznania, że umowa kredytu jest nieważna) zasądzenie od pozwanego D. S. (1) na rzecz powoda (...) Banku (...) S.A. w W. kwoty 971.155,30 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 24 marca 2018 r. do dnia zapłaty z zastrzeżeniem, że zapłata jakiegokolwiek części żądanej kwoty przez (...) Sp. z o.o. w W. zwalnia pozwanego z obowiązku zapłaty do wysokości zapłaty dokonanej przez (...) Sp. z o.o., w związku z wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 8 marca 2021 r., sygn. akt XX GC 542/18, stwierdzającym ważność umowy kredytu nr (...) oraz przesądzającym o braku statusu konsumenta po stronie

pozwanego, na podstawie przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu, tj. art. 405 k.c. w zw. z art. 410 § 1 i 2 k.c. z tytułu wypłaconego kapitału kredytu).

W pierwszej kolejności należało odnieść się do **zarzutu przedawnienia** roszczenia.

Na wstępie należy podkreślić, że podstawą roszczenia powoda w niniejszej sprawie był weksel własny in blanco wystawiony przez pozwanego w związku z zawartą przez strony umową kredytu nr (...) (§ 14 ust. 3 Umowy, k. 18). Powodowy bank uzupełnił weksel zgodnie z deklaracją wekslową na kwotę 1.169.503,33 zł i opatrzył datą płatności 23 marca 2018 r., wzywając pozwanego do wykupu tego weksla w terminie płatności ww. weksla (zawiadomienie o wypełnieniu weksla i wezwanie do zapłaty weksla z 23 lutego 2018 r., k. 53). Wezwanie do wykupu weksla zostało skierowane na prawidłowy adres pozwanego (Al. (...) w W.), było awizowane i zostało zwrócone do banku w dniu 14 marca 2021 r. jako niepodjęte (koperta, k. 54).

Powołanie się przez powoda w pozwie na fakty i dowody usprawiedliwiające roszczenie cywilnoprawne z umowy kredytu, w tym na podnoszone w reklamacjach z dnia 25 sierpnia 2017 r. (k. 135-147) nie prowadzi do zastąpienia sporu dotyczącego stosunku wekslowego, sporem ze stosunku cywilnoprawnego podlegającym rozpoznaniu na gruncie prawa cywilnego, ale powoduje, że w razie wadliwości weksla można oprzeć rozstrzygnięcie o drugą wskazaną przez powoda podstawę faktyczną – na podstawie przepisów prawa cywilnego.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, przedawnienie roszczenia wekslowego i ze stosunku podstawowego będą niezależnie od siebie, przy czym podstawę oceny przesłanek przedawnienia drugiego z nich stanowią przepisy kodeksu cywilnego, zaś pierwszego przepisy kodeksu cywilnego zmodyfikowane przez przepisy prawa wekslowego, które wprowadzają odmienne reguły dotyczące długości i początku biegu terminu przedawnienia oraz dopuszczalnych zarzutów dłużnika wekslowego. Wskazana przez wierzyciela podstawa faktyczna i prawna dochodzonego roszczenia przesądza o tym, które przepisy mają zastosowanie, a w sprawie niniejszej nie może być sporu, że powód zgłosił w pozwie żądanie oparte na zobowiązaniu wekslowym.

Zagadnienie skutków uzupełnienia weksla in blanco wręczonego celem zabezpieczenia roszczenia, dokonanego przed lub po upływie terminu przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego było przedmiotem licznych wypowiedzi doktryny i judykatury (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 24 listopada 2005 r., IV CSK 236/05, Glosa z 2006 r. Nr 4, poz. 24, z dnia 3 listopada 2010 r., V CSK 142/10, OSNC - ZD z 2011 r. Nr 4, poz. 73, z dnia 15 lutego 2006 r., IV CSK 15/05, z dnia 14 lutego 2008 r., II CSK 522/07, z dnia 11 sierpnia 2010 r., I CSK 616/09, z dnia 1 grudnia 2010 r., I CSK 181/10, z dnia 4 października 2012 r., I CSK 90/12, z dnia 13 grudnia 2012 r., IV CSK 199/12). Jak wskazał Sąd Najwyższy, kwestia przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego w odniesieniu do weksli in blanco, łączona jest z upoważnieniem do wypełnienia weksla.

Dominujące jest stanowisko, że treścią tego upoważnienia objęte jest jedynie uzupełnienie weksla przed upływem terminu przedawnienia roszczenia podlegającego zabezpieczeniu. Wypełnienie weksla po upływie tego terminu jest wypełnieniem niezgodnym z deklaracją wekslową i wystawca weksla może podnieść taki zarzut w ramach zarzutów przewidzianych w art. 10 prawa wekslowego, wskazując, że z tego względu jego zobowiązanie wekslowe nie powstało. Utrwalony jest też pogląd, że przedawnienie praw z weksla in blanco nie rozpoczyna biegu do czasu jego wypełnienia i dla odpowiedzialności wekslowej wystawcy weksla niezpełnego wobec remitenta decydujące jest jego wypełnienie przed upływem terminu przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego, a nie przed wniesieniem pozwu. W razie oparcia bowiem powództwa na zobowiązaniu wekslowym, data wniesienia pozwu dla tej kwestii pozostaje bez znaczenia, bo stosunek podstawowy nie jest podstawą roszczenia. Data ta jest istotna wyłącznie przy ocenie przesłanek określonych w art. 70 zd. 1 w zw. z art. 103 prawa wekslowego, roszczenie wekslowe przeciwko wystawcy weksla in blanco przedawnia się bowiem z upływem trzech lat od dnia płatności weksla uzupełnionego zgodnie z upoważnieniem do jego wypełnienia (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 2015 r., sygn. akt IV CSK 131/15).

W rozpoznawanej sprawie roszczenie ze stosunku podstawowego (umowy kredytu) stało się wymagalne w dniu 16 listopada 2017 r. (zawiadomienie o postawieniu kredytu w stan wymagalności z 17 listopada 2017 r., k. 35). Powód uzupełnił weksel przed dniem 23 lutego 2018 r., zatem przed dniem wezwania pozwanego do jego wykupienia

(zawiadomienie o postawieniu kredytu w stan wymagalności z 17 listopada 2017 r., k. 35). Tym samym bezsprzecznie należy uznać, że weksel ten został uzupełniony przed dniem przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego, to jest przed 16 listopada 2020 r.

Ponieważ dzień płatności weksła został w nim oznaczony na 23 marca 2018 r. przedawnienie roszczenia wekslowego nastąpiłoby dopiero 23 marca 2021 r., a zatem z upływem trzech lat od dnia płatności weksła, zaś powództwo w niniejszej sprawie powód złożył w dniu 22 marca 2021 r. (k. 3).

Niezasadnie więc strona pozwana, powołując się na zarzut przedawnienia uznała, że termin przedawnienia roszczenia zgłoszonego w niniejszym pozwie rozpoczął się w 2017 r. wraz ze złożeniem przez pozwanego w dniu 25 sierpnia 2017 r. trzech pism – reklamacji, a upłynął wraz z końcem roku 2020. W złożonych reklamacjach pozwany powoływał brak podstaw prawnych zawarcia umowy kredytu indeksowanego do CHF (reklamacja, k. 135-136), zarzut indeksacji kwoty kredytu do CHF wraz wzywał do prawidłowego rozliczenia udzielonego kredytu i dokonanych wpłat (reklamacja k. 137-141) oraz stawiał zarzuty dotyczące tzw. spreadu walutowego i wzywał do prawidłowego rozliczenia dokonanych spłat (reklamacja, k. 142-147). Wszystkie złożone reklamacje dotyczyły bowiem stosunku podstawowego, nie zaś samego wypełnienia weksła in blanco, do czego powodowy bank miał prawo z uwagi na skuteczne – wbrew twierdzeniom pozwanego – złożenie oświadczenia o wypowiedzeniu umowy kredytowej.

Tym samym zarzut przedawnienia w niniejszej sprawie Sąd uznał zanieuzasadniony.

W niniejszej sprawie, powód dochodził od pozwanego zapłaty z tytułu weksła wystawionego przez pozwanego D. S. (1) na zabezpieczenie umowy kredytu nr (...) z dnia 22 lutego 2008 r.

Należy zaznaczyć, że pozwany nie kwestionował samego faktu zawarcia umowy kredytu nr (...) z dnia 22 lutego 2008 r., wysokości istniejącego zobowiązania wskazanego w treści weksła oraz okoliczności związanych z przejściem praw z weksła na (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W.. Nie podnosił też zarzutów odnośnie prawidłowości wypełnienia złożonego do akt sprawy weksła in blanco zgodnie z deklaracją wekslową.

Zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 160 j.t.) jeżeli weksel, niezupełny w chwili wystawienia, uzupełniony został niezgodnie z zawartym porozumieniem, nie można wobec posiadacza zasłaniać się zarzutem, że nie zastosowano się do tego porozumienia, chyba że posiadacz nabył weksel w złej wierze albo przy nabyciu dopuścił się rażącego niedbalstwa. Podkreślenia wymaga przy tym fakt, że weksel niezupełny in blanco to dokument, który w chwili wystawiania nie zawiera wszystkich elementów niezbędnych dla jego ważności określonych w art. 1 i 2 oraz 101 i 102 Prawa wekslowego. W doktrynie wskazuje się przy tym, że wekslem in blanco określić można dokument zawierający co najmniej podpis wystawcy złożony w zamiarze zaciągnięcia zobowiązania wekslowego (H. I., Prawne zabezpieczenia zapłaty wiarygodności. LEX 2014).

Konieczne do uznania za weksel własny in blanco, w rozumieniu art. 10 w zw. z art. 103 ustawy Prawo wekslowe, dokumentu niezupełnego z punktu widzenia wymagań przewidzianych w art. 101 ww. ustawy, jest udzielenie odbiorcy tego dokumentu upoważnienia do uzupełnienia go w określony sposób przez osobę, która złożyła na nim podpis w zamiarze zaciągnięcia zobowiązania wekslowego. Jeżeli upoważnienie to ma postać pisemną, nazywane jest zwyczajowo deklaracją wekslową (por. wyrok Sądu Najwyższego z 26 września 2013 r., II CSK 719/12, LEX nr 1385867). W razie zaistnienia przesłanek przewidzianych w art. 10 ustawy Prawo wekslowe, istnieje możliwość podniesienia wobec nabywcy weksła zarzutu dotyczącego wypełnienia weksła in blanco niezgodnie z treścią zawartego porozumienia dotyczącego warunków jego wypełnienia. Weryfikacja tego zarzutu następuje poprzez zbadanie tzw. stosunku podstawowego łączącego wystawcę weksła z jego odbiorcą, z którego wynika (lub nie) określone roszczenie inkorporowane w treści wypełnionego weksła (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 2012 r., V CSK 21/12, LEX nr 1293972).

W orzecznictwie podnosi się, iż w procesie wekslowym dowód nieistnienia wierzytelności, zostaje przerzucony na dłużnika, a to w związku z domniemaniem istnienia wierzytelności, które powstało na skutek wystawienia i wydania weksla (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 17 czerwca 2014 r., I ACa 353/14, LEX nr 1496505).

Przekładając powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy wskazać należy, że po stronie powodowej leżało wykazanie, iż powód był prawnym posiadaczem ważnego, a więc spełniającego wymogi z art. 101 ustawy Prawo wekslowe weksla in blanco wystawionego przez pozwanego D. S. (1), a nadto z jakiego tytułu i w jakiej wysokości powód wywodzi swą wierzytelność. W ocenie tut. Sądu powód, na podstawie zgromadzonych w aktach sprawy dokumentów skutecznie wykazał, że jest prawnym posiadaczem ważnego weksla wystawionego przez pozwanego. Wobec czego to na pozwanym spoczywał ciężar udowodnienia nieistnienia wierzytelności, a to w związku z domniemaniem istnienia wierzytelności, która powstała na skutek wystawienia i wydania weksla.

Pozwany w toku postępowania nie podnosił jednak zarzutów dotyczących stosunku wekslowego, podnosząc jedynie zarzuty dotyczące stosunku podstawowego.

Zauważyć trzeba, że jeżeli zobowiązanie wekslowe jest ważne wystawca może, w braku skutecznych zarzutów wekslowych, podnieść zarzuty oparte na stosunku podstawowym i na ich kanwie podważać zarówno istnienie jak i rozmiar zobowiązania wekslowego ze względu na jego związek ze stosunkiem podstawowym. Spór przenosi się wówczas na płaszczyznę stosunku prawa cywilnego, który w związku z zarzutami wystawcy podlega badaniu przez sąd oceniający zasadność nakazu zapłaty (wyrok Sądu Najwyższego z 20 czerwca 2008 r., sygn. IV CSK 65/08, Legalis nr 313296, wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 14 lutego 2014 r., sygn. I ACa 703/13, LEX nr 1437885).

Przeniesienie sporu na płaszczyznę stosunku prawa cywilnego oznacza jednak tylko tyle, że sąd bada fakty i dowody przytoczone przez powoda w pozwie oraz zasadność roszczenia ze stosunku podstawowego, które w niniejszej sprawie w ocenie Sądu zostało wykazane przez stronę powodową. Strona powodowa wykazała, iż strony łączyła umowa kredytu nr (...) z dnia 22 lutego 2008 r., której zabezpieczenie stanowił wystawiony przez D. S. (1) weksel in blanco wraz z deklaracją wekslową (umowa kredytu nr (...) z 22 lutego 2008 r., k. 17-18; Postanowienia Ogólne, k. 19-22) do której w dniu 24 września 2014 r. (a nie jak wskazuje pozwany – w dniu 29 września 2014 r.) przystąpiła spółka (...) Sp. z o.o. jako dłużnik solidarny (pozwany na dzień zawarcia wskazanej umowy był jedynym współnikiem pozwanej spółki oraz pełnił funkcję jedynego członka zarządu pozwanej spółki). W związku z zaprzestaniem spłat kredytu przez kredytobiorcę, powód wezwał go do spłaty wymagalnych wierzytelności pismem z dnia 20 marca 2017 r., a pismem z dnia 28 września 2017 r. skutecznie wypowiedział dłużnikowi umowę z zachowaniem 30-dniowego okresu wypowiedzenia.

Argumentacja pozwanego ograniczyła się do sformułowania zarzutów dotyczących stosunku podstawowego łączącego strony, wynikającego z umowy kredytu nr (...) a dotyczące nieważności Umowy kredytu oraz braku zasadności roszczeń powoda, w tym istnienia w Umowie niedozwolonych postanowień umownych w zakresie denominacji i spreadu walutowego oraz ukształtowania praw i obowiązków konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. Pozwany podniósł, że w Umowie znajdują się niedozwolone postanowienia umowne w § 1 i 12 Umowy oraz § 2 ust. 4 i § 5 ust. 5, § 5a (w brzmieniu nadanym Anekssem) Postanowień Ogólnych.

W ocenie Sądu, nie ma racji strona powodowa, iż Umowa łącząca strony jest nieważna.

Zgodnie z art. 58 § 1 i 2 k.c. czynność sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż w miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy. Nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współżycia społecznego.

Istotne z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy jest również wskazanie przepisów regulujących umowę kredytu bankowego, tj. art. 69 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (dalej: prawo bankowe). Zgodnie z art. 69 ust. 1 prawa bankowego, w brzmieniu obowiązującym na datę zawarcia umowy kredytowej, przez umowę kredytu

bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. Stosownie do ust. 2 wskazanego przepisu, umowa kredytu powinna być zawarta na piśmie i określać w szczególności: strony umowy, kwotę i walutę kredytu, cel, na który kredyt został udzielony, zasady i termin spłaty kredytu, wysokość oprocentowania kredytu i warunki jego zmiany, sposób zabezpieczenia spłaty kredytu, zakres uprawnień banku związanych z kontrolą wykorzystania i spłaty kredytu, terminy i sposób postawienia do dyspozycji kredytobiorcy środków pieniężnych, wysokość prowizji, jeżeli umowa ją przewiduje, warunki dokonywania zmian i rozwiązania umowy.

W treści art. 69 ust. 2 prawa bankowego wskazano zatem, jakie niezbędne postanowienia powinny być zawsze ujawnione w umowie bankowej. Nie wszystkie z tych elementów stanowią essentialia negotii umowy kredytowej. Elementów konstrukcyjnych tej umowy poszukiwać należy w art. 69 ust. 1 prawa bankowego.

W ocenie Sądu przedmiotowa Umowa zgodna jest z art. 69 ustawy prawo bankowe i spełnia wszystkie wymogi zawarte w przytoczonym artykule, nie jest próbą obejścia przepisów prawa bankowego, jak również nie wypacza natury umowy kredytu. W Umowie kwotę kredytu ustalono na 453.366 CHF, która została przeliczona przez bank na kwotę 996.000 zł i taką też kwotę bank wypłacił kredytobiorcy w dniu (§ 1 Umowy, k. 17; wniosek o wypłatę kredytu z 22 lutego 2008 r., k. 27). Zdaniem Sądu odpowiadają prawu również postanowienia Umowy odnoszące się do oprocentowania kredytu, w tym wysokość oprocentowania kredytu i warunki jego zmiany. Umowa przewidywała też okoliczności, w jakich może dojść do zmiany oprocentowania oraz sposoby jakimi kredytobiorca o tej zmianie zostanie poinformowany (§ 11 Umowy, k. 17; § 4 Postanowień Ogólnych, k. 19). Zauważyć też należy, że w dacie podpisania Umowy przepisy prawa bankowego nie przewidywały obowiązku zawarcia w umowie kredytowej postanowień określających mechanizm tworzenia tabel kursowych, kursów walut, czy też umożliwiających stronie wpływanie na ww. elementy. Zawarcia w Umowie takich postanowień nie domagał się również pozwany.

Umowa kredytu waloryzowanego mieści się, w konstrukcji ogólnej umowy kredytu bankowego i stanowi jej możliwy wariant (art. 353¹ k.c. w zw. z art. 69 ustawy Prawo bankowe). Umowa ta nie jest zatem sprzeczna z art. 358¹ § 2 k.c. wedle którego strony mogą zastrzec w umowie, że wysokość świadczenia pieniężnego zostanie ustalona według innego niż pieniądź miernika wartości. Natomiast § 3 tego przepisu stanowi podstawę sądowej waloryzacji świadczeń. Należy wskazać, że przepis art. 69 prawa bankowego nie należy do przepisów określających w sposób sztywny wysokości świadczenia pieniężnego, w szczególności świadczenia kredytobiorcy, tj. kwoty kredytu, którą powinien zwrócić w wykonaniu zobowiązania wynikającego z umowy kredytu. Z tego względu waloryzacja umowna tego świadczenia była dopuszczalna na podstawie art. 358¹ § 2 k.c. Przyjęcie za miernik waloryzacji waluty obcej nie stanowiło również naruszenia bezwzględnie obowiązujących przepisów ani zasad współżycia społecznego. Waloryzacja umowna przy zastosowaniu jako jej miernika waluty obcej wyraża się w tym, że kredytobiorca zwraca kredytodawcy wykorzystaną sumę kredytu, przy czym w związku z kursem waluty obcej suma ta może być wyższa odpowiednio do relacji do waluty obcej. Suma wykorzystana w dniu wykonywania umowy kredytu może mieć bowiem inną wartość rynkową w wyniku indeksacji walutowej. Innymi słowy, kredytobiorca może być zobowiązany do zwrotu bankowi sumy pierwotnie wykorzystanego kredytu (w chwili wykonania umowy przez bank), ale taka wykorzystana suma (w całości lub części) może mieć inną (wyższą) wartość rynkową w okresie spłaty kredytu. Tym samym należy zaznaczyć, że zasada nominalizmu zawarta w artykule 358¹ k.c., znajduje rozszerzenie w ustępie 2 wspomnianego artykułu, umożliwiającego waloryzację w drodze umowy (wyrok Sądu Najwyższy z 22 stycznia 2016 r., sygn. akt I CSK 1049/14).

Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 29 kwietnia 2015 r. (sygn. V CSK 445/14, Lex nr 1751291), który to pogląd Sąd Okręgowy podziela i odnosi do przedmiotowej sprawy, potwierdził, że dopuszczalne jest ułożenie stosunku prawnego w taki sposób, że strony ustalą w umowie inną walutę zobowiązania i inną walutę wykonania zobowiązania. Wspomniany powyżej art. 69 Prawa bankowego statuuje, że waluty samego kredytu oraz waluta jego spłaty nie muszą być tożsame. Tym samym, dopuszczalne jest tworzenie umów realizujących essentialia negotii umowy kredytu przy założeniu spłaty wierzytelności w walucie obcej.

Biorący kredyt, zwłaszcza długoterminowy z przeliczeniem zobowiązań okresowych (rat spłacanego kredytu) według umówionej waluty (klauzula walutowa) ponosi ryzyko polegające albo na płaceniu mniejszych rat w walucie kredytu, albo większych, niż to wynika z obliczenia w tej walucie, gdyż na wysokość każdej raty miesięcznej wpływa wartość kursowa waluty kredytu w stosunku do waloryzacji tego kredytu (wyrok Sądu Najwyższego z 24 maja 2012 r., sygn. akt II CSK 429/11, Legalis nr 526856). Podkreślenia wymaga więc, że istotną konsekwencją umowy kredytu jest brak pewności w zakresie ostatecznego całkowitego jego kosztu zarówno ze strony banku, jak i kredytobiorcy. Dotyczy to także kredytów wyrażonych w PLN, nieindeksowanych do waluty obcej, szczególnie w przypadku zastosowania zmiennego oprocentowania kredytu, zależnego od szeregu czynników, na które kredytobiorca także nie ma wpływu. W przypadku wzrostu oprocentowania w okresie kredytowania, tak samo jak w przypadku zmian na rynku walutowym, które mogą dotyczyć CHF, kwota wierzytelności wobec banku może ulegać zmianie, jednak nawet wówczas będzie to jedno i to samo zobowiązanie z tego samego tytułu, bez cech innych stosunków zobowiązaniowych. Zjawisko to nie stanowi naruszenia ustawy Prawo bankowe, ani Kodeksu cywilnego w zakresie prawa zobowiązań. Brak ekwiwalentności świadczeń jest więc pozorny, z uwagi na konieczność zachowania wzajemnej wartości waluty PLN i CHF. Nie można oczekiwać od banku (który jako spółka prawa handlowego prowadzi nastawioną na zys działalność gospodarczą) udzielania kredytów bez umożliwienia mu osiągnięcia korzyści z umowy kredytu, bo tylko wówczas nie dochodziłoby do rozbieżności pomiędzy udzielonym kredytem, a zobowiązaniem do zwrotu wykorzystanego kredytu. Kredytobiorca, niedysponujący własnymi środkami pieniężnymi oraz taki kredytobiorca, który nie zamierza zaangażować posiadanych przez siebie środków finansowych, musi skorzystać z finansowego wsparcia ze strony banku, dla którego umowa kredytu jest źródłem przychodu, tym samym dochodzi do naruszenia równowagi między stroną konsumencką a spółką prawa bankowego. Nie jest to jednak równoznaczne z nieważnością umowy kredytu, ponieważ wykorzystanie mechanizmu waloryzacji nie narusza natury kredytu, gdyż zapewnia kredytodawcy zarobek w zamian za udzielenie kredytu.

W sprawie sporna była kwestia, czy pozwany zawarł przedmiotową Umowę jako konsument w rozumieniu art. 22¹ k.c. Zgodnie z tym przepisem, konsumentem można być wyłącznie w zakresie czynności prawnych niezwiązanych bezpośrednio z własną działalnością gospodarczą lub zawodową. Decyduje więc brak związku danej czynności z wymienioną działalnością, a nie to, czy taka działalność jest w ogóle prowadzona przez osobę dokonującą czynności prawnej. Do uznania, że mamy do czynienia z konsumentem, wystarczy brak bezpośredniego związku czynności z działalnością gospodarczą lub zawodową; istnienie pośredniego związku nie wyklucza zatem uznania danej osoby za konsumenta (K. Osajda (red.), P. Miklaszewicz, Kodeks cywilny, Komentarz, wyd. 20, 2018, Legalis).

Zdaniem Sądu, słusznie strona powodowa podnosi, iż powód nie posiadał statusu konsumenta w dniu zawarcia spornej Umowy. Zawarcie spornej Umowy związane było bezpośrednio z działalnością zawodową pozwanego D. S. (1), co poza dowodami w postaci postanowień zawartej Umowy kredytu (k. 17-18) czy Umowy przystąpienia do długu z dnia 29 września 2014 r. (k. 28-29) potwierdzają również zeznania złożone przez samego pozwanego (zeznania powoda D. S. (1), protokół k. 313-314, nagranie 00:19:37-00:37:17). D. S. (1) prowadził działalność gospodarczą, zajmował się inwestycjami w nieruchomości. Pozwany zeznał, że chciał kupić lokal mieszkalny, gdyż była możliwość skorzystania z kredytu waloryzowanego CHF, a koszty związane z kredytem były bardzo niskie (zeznania powoda D. S. (1), protokół k. 313-314, nagranie 00:19:37-00:37:17). Sama umowa kredytu miała na celu refinansowanie kapitału zainwestowanego w nieruchomość z przeznaczeniem na inwestycje w inne nieruchomości (§ 1 i 2 Umowy, k. 17). Bezsprzecznie więc środki z kredytu przeznaczone były na cele inwestycyjne, a nie konsumpcyjne.

Gdyby nawet uznać, że w dacie zawarcia umowy pozwany posiadał status konsumenta wskazać należy, że zawarcie umowy jako konsument nie oznacza „gwarancji satysfakcji”, tj. że umowa – w szczególności taka, która wiąże się z ryzykiem i uzależniona jest od czynników zewnętrznych, niezależnych od stron – będzie ostatecznie zawsze dla konsumenta korzystna. Jak wskazał Sąd Okręgowy w Warszawie w wyroku z dnia 18 kwietnia 2016 r. (sygn. III C 275/15, Mon.Pr.Bank. 2016 nr 10, str. 3) „działanie Państwa w zakresie ochrony konsumentów winno bowiem ograniczać się do ochrony przed działaniami podstępными bądź nieuczciwymi, nie mogą oni natomiast oczekiwać, że państwo ochroni ich przed wszelkimi negatywnymi konsekwencjami podejmowanych przez nich decyzji gospodarczych”, który to pogląd Sąd w tym składzie w pełni podziela. Podkreślić należy, że zawarcie umowy

w charakterze konsumenta nie oznacza zwolnienia konsumenta z obowiązku dokonania przy zawieraniu umowy oceny rozmiaru zaciąganego zobowiązania i związanych z nim ryzyk. Jednocześnie żadne przepisy nie zabraniają konsumentom zawierania umów wiążących się z ryzykiem, jeżeli są oni gotowi je ponieść. Od konsumenta, należycie dbającego o własne interesy, należy oczekiwać aktywności i dążenia do wyjaśnienia wszelkich wątpliwości czy wszelkich niezrozumiałych kwestii szczególnie w kontekście umowy, która stanowi dla niego zobowiązanie. Jak słusznie wskazał Sąd Apelacyjny w Białymstoku w wyroku z dnia 5 października 2016 r. „w relacjach cywilnoprawnych nie jest dopuszczalne faworyzowanie żadnej ze stron, choćby była konsumentem, kosztem praw profesjonalisty. Trzeba też uwzględnić stale podnoszący się poziom wykształcenia, wiedzy, doświadczenia i świadomości prawnej ogółu społeczeństwa, w tym konsumentów, coraz lepiej przygotowanych do asertywnego uczestnictwa w obrocie prawnym” (wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 5 października 2016 r., sygn. I ACa 47/16, Legalis nr 1533035). Nawet w sytuacji, gdyby D. S. (1) posiadał status konsumenta w niniejszej sprawie nie byłoby tym samym podstaw do przyznania pozwanemu uprzywilejowanej pozycji, w której byłby zwolniony z obowiązku przejawiania jakiegokolwiek staranności przy dokonywaniu oceny treści zawieranej Umowy i od odpowiedzialności za jej skutki.

Podnoszone przez stronę pozwaną zarzuty dotyczące umowy kredytu hipotecznego waloryzowanego do waluty CHF wynikają, w ocenie Sądu, ze wzrostu kursu franka szwajcarskiego, na który bank nie miał żadnego wpływu i z którego to wzrostu nie odniósł żadnej korzyści. Wzrost kursu CHF wynikał bowiem z działań Centralnego Banku Szwajcarii, który w 2011 r. i 2015 r. doprowadził do uwolnienia sztywnego kursu CHF do innych walut. Zmiana kursu waluty, obiektywnie niekorzystna dla kredytobiorcy, nie może stanowić podstawy do stwierdzenia, że zawarta przez strony Umowa jest nieważna.

Zdaniem Sądu, na ważność przedmiotowej Umowy nie wpływa fakt, że waloryzacja kredytu jest dokonywana jednostronnie przez bank w oparciu o kurs waluty u niego obowiązujący. Pozwany – po raz kolejny – zdecydował się na wybór kredytu waloryzowanego kursem waluty obcej, a bank spełnił względem pozwanego wszelkie wymagane w dacie zawierania Umowy obowiązki informacyjne. Wskazać należy, że trudno jest oczekiwać od banku, by na chwilę zawierania Umowy przedstawiał kredytobiorcom np. symulacje, w których kurs waluty rośnie o 100 lub 200%. Wystarczające jest, w ocenie Sądu, aby bank poinformował o ryzyku kursowym. Ostatecznie każdy kredytobiorca ryzyko to oceni inaczej. Na kredytobiorcy „odważnym”, „ryzykancie” nawet informacja o ryzyku wzrostu kursu waluty o 200% nie zrobi wrażenia, zaś inaczej zareaguje kredytobiorca „ostrożny” i „zapobiegliwy”. Sąd przyjął zatem, że pozwany posiadał pełną wiedzę na temat spłaty rat kredytu, to znaczy, że wysokość zadłużenia tytułem zaciągniętego kredytu (koszt kredytu), przeliczona na złotówki na dany dzień, podlega ciągłym wahaniom zgodnie z prawami rynków walutowych, w zależności od aktualnego kursu PLN i CHF, jak również pozwany miał świadomość istnienia kursu walutowego, jego wahań i tabel kursowych. Nie ma też wątpliwości, że po raz kolejny (pozwany zawarł łącznie 6-7 umów kredytu waloryzowanego do waluty CHF) wybierając zadłużenie w CHF, pozwany świadomie chciał skorzystać z oprocentowania niższego w porównaniu z kredytem złotowym i tym samym z miesięcznie niższej raty kredytu, a tym samym zauważał korzyści płynące z kolejnej zawieranej umowy kredytu w CHF.

Wskazać należy na art. 58 § 1 i 2 k.c., zgodnie z którym czynność sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż w miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy. Nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współżycia społecznego.

Uznać należy, iż dopuszczalne było zawarcie z bankiem umowy kredytu waloryzowanej do waluty obcej. Przedmiotowa Umowa nie może być zatem uznana za bezwzględnie nieważną w związku z art. 58 k.c., gdyż nie narusza przepisów prawa, ani nie zmierza do obejścia ustawy, jak również nie jest sprzeczna z zasadami współżycia społecznego. Tym samym brak jest podstaw do stwierdzenia nieważności przedmiotowej Umowy.

W niniejszej sprawie, jak zostało to już podniesione wyżej, pozwany w dacie zawierania spornej Umowy nie posiadał statusu konsumenta, tym samym brak jest podstaw do uwzględnienia ewentualnych zarzutów pozwanego opartych na bezskuteczności postanowień: § 1 (zawierającego kwotę kredytu) i 12 (dot. spłaty rat w PLN i okresu kredytowania)

Umowy oraz § 2 ust. 4 (klauzula indeksacyjna) i § 5 ust. 5 (klauzula indeksacyjna), § 5a (zasady ustalania kursu kupna i sprzedaży) (w brzmieniu nadanym Anekssem) Postanowień Ogólnych z uwagi na ich abuzywność.

Przyjmując hipotetycznie, iż pozwanemu przysługiwał status konsumenta, uzasadnione było poczynienie rozważań pod tym kątem.

Uznanie kwestionowanych przez stronę pozwaną postanowień za abuzywne wymaga subsumpcji przepisu art. 385¹ § 1 k.c., zgodnie z którym postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Paragraf 2 powołanego przepisu wskazuje, że jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie. Z kolei paragraf 3 wskazanego artykułu definiuje niezgodnione indywidualnie postanowienia umowy jako te, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. Zgodnie z § 4 powołanego przepisu ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione

Zakres zastosowania przytoczonej regulacji art. 385¹ k.c. sprowadza się do umów zawieranych przez przedsiębiorców z konsumentami. Dotyczy on jedynie postanowień innych niż określające główne świadczenia stron, niezgodnionych z konsumentem indywidualnie. Ponadto przesłankami uznania postanowień umownych jest taka ich treść, która kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając ich interesy. Należy wobec tego zbadać umowę wiążącą strony w aspekcie wszystkich powołanych przesłanek.

W ocenie Sądu w niniejszej sprawie należałoby zastosować tzw. kontrolę incydentalną, tj. zbadanie spornych postanowień pod kątem tego, czy wypełniły one znamiona przewidziane w art. 385¹ § 1 k.c.

Postanowienia Umowy kredytu, które łączą strony postępowania ustalone zostały w oparciu o preferencje pozwanego zgłoszone we wniosku o udzielenie kredytu. Ostatecznie sama treść Umowy, z wyjątkiem postanowień odzwierciedlających dane zawarte we wniosku, nie były indywidualnie uzgadniane, co do końcowego słownego brzmienia, lecz na kształt ostatecznie przyjętego wariantu tej umowy i w ogóle na decyzję o jej zawarciu decydujący wpływ miał pozwany, o czym w dalszej części uzasadnienia.

Sąd stanął na stanowisku, że w niniejszej sprawie konieczna byłaby całościowa kontrola, polegająca na badaniu wszystkich przesłanek abuzywności. Jest to sytuacja najwłaściwsza z punktu widzenia założeń procedury cywilnej, gdyż pozwala w oparciu o przeprowadzone postępowanie dowodowe w sposób wszechstronny i niezredukowany zrekonstruować wszystkie istotne dla przedmiotowego indywidualnego stosunku prawnego okoliczności.

W judykaturze istnieje spór co do przyjęcia czy klauzule waloryzacyjne regulują świadczenie główne, czy też nie.

Zdaniem Sądu, regulacje umowne związane z waloryzacją kredytu dotyczą głównych świadczeń stron. Co prawda ustawodawca nie określił, co należy rozumieć przez sformułowanie „główne świadczenia stron”, wskazane w art. 385¹ § 1 k.c., ale niewątpliwie są to takie elementy konstrukcyjne umowy, bez których uzgodnienia nie doszłoby do jej zawarcia. Pojęcie to z pewnością należy interpretować w nawiązaniu do elementów przedmiotowo istotnych umowy. Strona powodowa kwestionowała zapisy przedmiotowej Umowy dotyczące indeksacji, a zatem sposobu przeliczenia udzielonego pozwanemu kredytu i rozliczenia wpłat dokonywanych przez niego na rzecz banku tytułem spłaty zaciągniętego zobowiązania. Pojęcie „głównych świadczeń stron” w odniesieniu do umowy należy rozpatrywać analogicznie jak przy kredycie w kontekście art. 69 ust. 1 Prawa bankowego, zawierającego essentialia negotii umowy kredytu. Analizując kwestionowane przez pozwanego postanowienia umowne stwierdzić należy, że miały one wpływ na wysokość kredytu oraz wysokość poszczególnych rat. Stanowiły częściowo klauzulę waloryzacyjną, która wprost oddziałuje na wysokość świadczenia głównego stron. Z uwagi na powyższe, nie ulega wątpliwości, że w niniejszej sprawie nie wystąpiła podstawowa przesłanka wynikająca z art. 385¹ § 1 k.c. Kwestionowane postanowienia

określały bowiem główne świadczenia stron, a strona pozwana nie wykazała, aby zostały one sformułowane w sposób niejednoznaczny. Omawiane regulacje odwołują się wprost do kursu kupna lub sprzedaży waluty obowiązującego w pozwanym banku w chwili wypłaty lub spłaty kredytu. Wskazać również należy, że bank de facto nie miał technicznej możliwości wykonania Umowy w inny sposób niż w oparciu o własne tabele kursów. Zdaniem Sądu treść tych postanowień nie budzi też wątpliwości.

Przyjmując nawet, że postanowienia te – jako dotyczące głównych świadczeń stron – nie zostały określone w sposób jednoznaczny, ewentualnie, że regulacje dotyczące waloryzacji nie regulują głównych świadczeń stron, to żądanie pozwu również nie zasługiwałoby na uwzględnienie.

W przedmiotowej sprawie należy zwrócić uwagę na realia zawierania umów w sprawach takich jak niniejsza, polegające na tym, że z jednej strony bank posiada pewną paletę produktów finansowych do wyboru i uzgodnienia, zaś z drugiej strony konsument zgłasza swoje konkretne potrzeby (najpierw w drodze ustnej, a po dopasowaniu konkretnego instrumentu do jego potrzeb – w drodze wniosku o udzielenie kredytu).

Niewątpliwie, z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wynika, że pozwany poszukiwał produktu finansowego (kredytu), który zapewniłby uzyskanie potrzebnej mu kwoty na refinansowanie kapitału już zainwestowanego w nieruchomości z przeznaczeniem na inwestycje w inne nieruchomości. Pozwany poszukiwał przy tym produktu okazynego, o możliwie najniższych kosztach uzyskania. W rezultacie zgłoszone potrzeby wywołały ze strony banku reakcję w postaci przedstawienia mu oferty, która mogłaby tego rodzaju potrzebom sprostać. Jakkolwiek strona pozwana w zasadzie nie wywierała wpływu na konkretne brzmienie kwestionowanych w sprawie postanowień końcowych umowy, to jednak należy zauważyć, że kształt zaproponowanych warunków umownych był ściśle zdeterminowany potrzebami pozwanego świadomie przez niego zgłoszonymi. Ponadto pozwany w toku niniejszego postępowania nie podnosi twierdzeń jakoby poszczególne zapisy Umowy były dla niego nieodpowiednie w dacie zawierania Umowy o kredyt. Sąd zaznacza, że wskazane okoliczności nie obalają wprawdzie przesłanki niezgodnienia indywidualnego kwestionowanych postanowień z konsumentem, ale mają zdecydowany wpływ na ocenę zaistnienia dalszych przesłanek, o których mowa w przepisie art. 385¹ k.p.c. (rażącego naruszenia interesu konsumenta i sprzeczności dobrymi obyczajami).

W odniesieniu do przesłanek sprzeczności postanowień z dobrymi obyczajami i rażącego naruszenia interesów konsumenta, a także naruszenia zasad współżycia społecznego Sąd uznał, że strona pozwana nie wykazała zajścia tychże przesłanek w niniejszym postępowaniu, co do żadnej ze spornych klauzul. Jak podnosi się w doktrynie i orzecznictwie „dobre obyczaje” są w zasadzie odpowiednikiem „zasad współżycia społecznego”. Zgodnie z utrwaloną judykaturą do zasad tych zalicza się reguły postępowania niesprzeczne z etyką, moralnością, aprobowanymi społecznie zasadami. W rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c. „działanie wbrew dobrym obyczajom” w zakresie kształtowania treści stosunku obligacyjnego wyraża się w tworzeniu przez partnera konsumenta takich klauzul umownych, które godzą w równowagę kontraktową tego stosunku, zaś „rażące naruszenie interesów konsumenta” oznacza nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku zobowiązaniowym. Rażące naruszenie należy interpretować jako znaczne odbieganie przyjętego uregulowania od zasad uczciwego wyważenia praw i obowiązków. Naruszenie interesów konsumenta ma być niewątpliwe, bezsporne i nacechowane znacznym ujemnym ładunkiem (por. m. in. wyrok Sądu Najwyższego z 13 lipca 2005 r., sygn. I CK 832/04, Biul. SN 2005 nr 11).

Wskazane w tym przepisie formuły prawne, służą do oceny tego, czy standardowe klauzule umowne zawarte we wzorcu umownym przekraczają określone przez ustawodawcę granice rzetelności kontraktowej twórcy wzorca w zakresie kształtowania praw i obowiązków konsumenta (por. wyrok Sądu Najwyższego z 13 lipca 2005 r., sygn. I CK 832/2004, Biul. SN 2005/11/13). Nie jest zatem wystarczające ustalenie nierównomiernego rozkładu praw i obowiązków stron umowy (sprzeczność z dobrymi obyczajami), lecz konieczne jest stwierdzenie prawnie relewantnego znaczenia tej nierównowagi (rażące naruszenie interesów konsumenta).

W kontekście stosunków prawnych łączących bank z jego klientami (stosunków umownych o charakterze ekonomicznym) przyjęć należy, że zasady współżycia społecznego wymagają od stron tych stosunków uczciwości

(uczciwego obrotu) oraz lojalności. Pozwany złożyli – po raz kolejny – wniosek o kredyt waloryzowany do waluty CHF, został zapoznany z ryzykiem kursowym, ryzykiem zmiany stopy procentowej oraz oprocentowania. Zdaniem Sądu, sporne postanowienia zostały sformułowane na tyle precyzyjnie, na ile pozwala na to materia, której one dotyczą. W takiej sytuacji brak jest podstaw dla twierdzenia, że Umowa, którą pozwany zawarł z bankiem narusza zasady współzycia społecznego czy też dobre obyczaje.

W chwili zawierania Umowy pozwany znał kwestionowane postanowienia, wiedział o tym, że kredyt jest waloryzowany do waluty obcej, miał wiedzę w zakresie postanowień dotyczących ryzyka walutowego, oprocentowania, zabezpieczenia kredytu i początkowo odnosił wymierne korzyści z wyboru tego rodzaju instrumentu finansowego.

Bezsporny w okolicznościach sprawy jest fakt, że pozwany zaprzestał spłaty rat w związku z zawartą Umową kredytu nr (...). D. S. (1) nie potrafił wyjaśnić dlaczego przestał spłacać raty kredytu (zeznania powoda D. S. (1), protokół k. 314, nagranie 00:38:53). Nie sposób również zgodzić się ze stanowiskiem prezentowanym przez stronę pozwaną, iż argumentem przemawiającym za oddaleniem powództwa w niniejszej sprawie jest fakt uiszczenia przez pozwanego na rzecz banku środków pieniężnych (rat kapitałowych i rat odsetkowych), których suma przewyższyła wysokość kwoty udzielonego mu kredytu (kapitału). Przypomnieć należy, że kredyt to nie tylko kapitał, bowiem istotą umowy kredytu jest również spłata odsetek od udostępnionych mu przez bank środków, co jednoznacznie wynika z treści Umowy kredytowej, której pozwany był stroną.

W związku z upływem okresu wypowiedzenia i wobec braku uregulowania całości zaległości we wskazanym terminie powód zawiadomił kredytobiorcę o postawieniu kredytu w stan wymagalności (zawiadomieniem z 17 listopada 2017 r. o postawieniu kredytu w stan wymagalności, k. 35), zaś wobec braku spłaty wymagalnego zadłużenia, wypełnił weksel własny in blanco wystawiony i wydany przez pozwanego oraz doręczył pozwanemu zawiadomienie o wypełnieniu weksla wraz z wezwaniem do zapłaty sumy wekslowej pismem z dnia 23 lutego 2018 r. (wezwanie do zapłaty z 20 marca 2017 r., k. 30). Strona powodowa wykazała więc zasadność wniesionego roszczenia. W powyższych okolicznościach Sąd uznał, iż powództwo było zasadne i zasługiwało na uwzględnienie niemal w całości.

Reasumując powyższe rozważania, na uwzględnienie zasługiwało roszczenie o zapłatę kwoty 1.169.503,33 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 24 marca 2018 r. do dnia zapłaty, bowiem wysokości żądania strona pozwana na kwestionowała, ani rozliczenia i wyciągu załączonego do pozwu. Sąd uznał za zasadne dodanie zastrzeżenia, że zapłata jakiegokolwiek części żądanej kwoty przez (...) spółka z o.o. w W. zwalnia pozwanego z obowiązku zapłaty do wysokości zapłaty dokonanej przez (...) spółka z o.o., w związku z wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie, XX Wydział Gospodarczy z dnia 8 marca 2021 roku, sygn. akt XX GC 542/18, o czym Sąd orzekł w pkt I wyroku.

W wyroku pominięto część żądania strony powodowej co do stwierdzenia, iż wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 8 marca 2021 r., sygn. akt XX GC 542/18, stwierdzono ważność umowy kredytu nr (...) oraz przesądzono o braku statusu konsumenta po stronie pozwanego, albowiem brak było prawnych podstaw takiego żądania, i w tym zakresie powództwo podlegało oddaleniu jak w pkt II wyroku.

Podstawę orzeczenia o odsetkach stanowił przepis art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 48 pkt 2 Prawa wekslowego. Datę początkową płatności odsetek Sąd przyjął zgodnie z żądaniem pozwu tj. od dnia 24 marca 2018 r. (a więc dzień po dniu wskazanym jako dzień płatności weksla) do dnia zapłaty.

Wobec uwzględnienia zasadności roszczenia głównego, Sąd nie rozstrzygał o zgłoszonych żądaniach ewentualnych, które na aktualności zyskują dopiero w razie oddalenia żądań zgłoszonych w pierwszej kolejności (por. uchwała Sądu Najwyższego z 18 października.2013 r., sygn. III CZP 58/13, OSNC 2014/6, poz. 62).

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 98 § 1¹ k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 7) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie, zasądzając od pozwanego D. S. (1) na rzecz (...) Banku (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 69.284 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się niniejszego wyroku do dnia zapłaty, tytułem

zwrotu kosztów procesu. Do kosztów poniesionych przez stronę powodową Sąd wliczył: opłatę od wniesionego pozwu w wysokości 58.467 zł (k. 26 i 90), opłatę skarbową od udzielonego pełnomocnictwa w wysokości 17 zł oraz koszt zastępstwa procesowego w wysokości 10.800 zł, ustalony stosownie do treści § 2 pkt 7) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800) w wersji obowiązującej na datę złożenia powództwa, tj. 22 marca 2021 r.

Mając powyższe na uwadze, Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.

Sędzia Ewa Ligoń-Krawczyk